

V Bruseli 26. novembra 2018
(OR. en)

14554/18

DEVGEN 221
COHAFA 105
ACP 122
RELEX 992
SUSTDEV 17
ALIM 13
AGRI 576
FAO 50
SAN 418

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	26. novembra 2018
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	14283/18
Predmet:	Posilnenie globálnej potravinovej a výživovej bezpečnosti – závery Rady (26. novembra 2018)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o posilnení globálnej potravinovej a výživovej bezpečnosti, ktoré prijala Rada na svojom 3 654. zasadnutí 26. novembra 2018.

Posilnenie globálnej potravinovej a výživovej bezpečnosti

Závery Rady

1. Rada uznáva, že potravinová a výživová neistota predstavuje jednu z hlavných globálnych výziev v boji proti chudobe a rastúcim nerovnostiam, a v súlade s novým Európskym konsenzom o rozvoji, Európskym konsenzom o humanitárnej pomoci, Agendou 2030 a uplatňovaním práva na výživu pripomína pevné odhodlanie EÚ a jej členských štátov odstrániť hlad a všetky formy podvýživy.
2. V tejto súvislosti Rada pripomína svoje predchádzajúce závery týkajúce sa tejto otázky¹ a víta tretiu dvojročnú správu o plnení záväzkov EÚ v oblasti potravinovej a výživovej bezpečnosti, ako aj tretiu správu o pokroku súvislosti s akčným plánom Komisie pre výživu.
3. Rada víta prácu, ktorú Komisia vykonala na splnenie záväzkov EÚ v oblasti výživy, ako aj jej úsilie o mobilizáciu všetkých príslušných odvetví na podporu programu v oblasti výživy na celosvetovej úrovni a na úrovni partnerských krajín. Predovšetkým víta pokrok dosiahnutý pri plnení finančného záväzku EÚ, ktorým je investovať 3,5 miliardy EUR do oblasti výživy v rokoch 2014 až 2020, pričom v období 2014 až 2017 sa na programy v oblasti výživy už vyčlenilo viac ako 2,49 miliardy EUR.
4. Rada víta spoločné úsilie EÚ a členských štátov, ktorým preukazujú svoj vplyv pri tvorbe a napredovaní celosvetového programu v oblasti potravinovej a výživovej bezpečnosti. EÚ a jej členské štáty spolu podporili partnerské krajiny a zainteresované strany na miestnej aj regionálnej úrovni pri vytváraní odolných podmienok pre živobytie, posilňovaní miestnych potravinových systémov v oblastiach, v ktorých existuje potravinová neistota, a zlepšovaní výsledkov v oblasti výživy. Tieto opatrenia sú dôležité nielen z hľadiska dosiahnutia cieľa trvalo udržateľného rozvoja č. 2, ale aj realizácie programu Agendy 2030 v celom jej rozsahu. V tejto súvislosti Rada uznáva význam Desaťročia opatrení OSN v oblasti výživy (2016 – 2025).

¹ Závery Rady o potravinovej a výživovej bezpečnosti (10392/16); závery Rady o druhej správe o pokroku v súvislosti s akčným plánom pre výživu (10679/17).

5. Rada uznáva, že niektoré krajiny naďalej dosahujú značný pokrok pri riešení problému potravinovej a výživovej neistoty a chronickej podvýživy detí, nesmierne ju však znepokojuje, že po desaťročiach poklesu celosvetová úroveň hladu posledné tri roky rástla a 821 miliónov ľudí trpí hladom a podvýživou. Zároveň sa odhaduje, že 151 miliónov (t. j. 22 %) detí mladších ako päť rokov stále trpí spomaleným rastom. V roku 2017 čelilo 124 miliónov ľudí v 51 krajinách kritickým úrovniam akútnej potravinovej neistoty vyžadujúcej si naliehavé opatrenia, čo je 11-percentný nárast v porovnaní s rokom 2016.
6. Rada uznáva skutočnosť, že na celom svete trpí hladom každá tretia osoba, a potvrdzuje potrebu podporovať prechod na udržateľné agropotravinové systémy, ktoré chránia zdravie ľudí. So zvyšujúcimi sa dôsledkami zmeny klímy a ozbrojených konfliktov a narastajúcim tlakom na pôdu a prírodné zdroje bude schopnosť agropotravinových systémov udržateľným spôsobom prispievať k bezpečnej, zdravej a výživnej strave pre rýchlo narastajúci počet obyvateľov výrazne ohrozená. Mestské aglomerácie sa stávajú čoraz zraniteľnejšie a miery rastu afrických mestských aglomerácií sú najvyššie na svete, čo čiastočne zapríčiňuje chudoba na vidieku. Na úplné odstránenie hladu a podvýživy vo všetkých jej formách do roku 2030 (cieľ trvalo udržateľného rozvoja č. 2) bude nevyhnutné obnoviť dynamiku a zmobilizovať medzinárodné spoločenstvo.
7. Rada berie na vedomie znepokojivé celosvetové trendy v oblasti výživy a v tejto súvislosti zhoršujúci sa problém nadváhy a obezity, keďže 672 miliónov ľudí trpí obezitou a 1,3 miliardy ľudí nadváhou. Nadváha a obezita sa v mnohých krajinách, v ktorých neexistuje potravinová bezpečnosť, vyskytuje súčasne s nedostatočnou výživou a inými formami podvýživy. Rada v tejto súvislosti nabáda Komisiu a členské štáty, aby podporovali potravinové systémy, ktoré zaručujú udržateľnú potravinovú a výživovú bezpečnosť pre všetkých, a to aj prostredníctvom účasti na príprave dobrovoľných usmernení pre potravinové systémy a výživu pod vedením Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť (CFS).

8. Rada uznáva výsledky, ktoré EÚ a jej členské štáty dosiahli v oblasti potravinovej a výživovej bezpečnosti, a podporuje odporúčania a závery oboch správ, konkrétne:

- a. Zintenzívniť spoločné opatrenia EÚ a členských štátov zamerané na boj proti vážnym vplyvom zmeny klímy na poľnohospodárstvo a celosvetové dodávky potravín.** EÚ a jej členské štáty budú aktívnejšie pracovať na vykonávaní Parížskej dohody a podpore poľnohospodárstva zohľadňujúceho klímu uznávajúc pritom dôležitosť poľnohospodárskych postupov pri prispôsobovaní sa zmenám klímy a ich zmierňovaní, ako sa stanovuje v spoločných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva z Koronívie a príkladom čoho sú iné príslušné záväzky na podporu rozvojových krajín pri dosahovaní ich vnútroštátne stanovených príspevkov (NDC). Rada okrem toho zdôrazňuje potrebu chrániť biodiverzitu a ekosystémy a zároveň bojovať proti degradácii pôdy a dezertifikácii.
- b. Uznat' zásadnú úlohu žien v agropotravinových hodnotových reťazcoch, hospodárení s prírodnými zdrojmi a zaistení potravinovej a výživovej bezpečnosti.** Rada naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaručili, že náležitá pozornosť sa bude venovať rozvoju rodovo citlivých hodnotových reťazcov v súlade s *acquis* EÚ vrátane akčného plánu EÚ pre rodovú rovnosť (GAP II). Vo väčšej miere by sa malo používať podávanie správ s údajmi rozčlenenými podľa pohlavia s cieľom lepšie zachytiť príspevok žien a lepšie sledovať úsilie zamerané na oslovenie, podporu a posilnenie postavenia žien. Rada zdôrazňuje význam práce vykonávanej vo všetkých fázach životného cyklu s cieľom splniť záväzky EÚ v oblasti výživy. Okrem toho uznáva, že trvalo udržateľný a inkluzívny rozvoj si vyžaduje, aby sa problém nedostatočnej výživy a rodových nerovností vrátane osobitnej zraniteľnosti žien a dievčat v krízových a núdzových situáciách riešil spoločne s cieľom zabezpečiť účinnosť investícií ako celku. V tejto súvislosti je dôležité vytrvať v úsilí zameranom na posilnenie mechanizmov sociálnej ochrany pre potravinovú a výživovú bezpečnosť.

- c. **Na základe záväzkov prijatých na samite Jedna planéta posilniť spoluprácu medzi EÚ a jej členskými štátmi v oblasti odolnosti proti zmene klímy, udržateľnosti a inovácie v poľnohospodárstve inteligentnej z hľadiska rozvoja a zameranej na udržateľnú transformáciu vidieka.** Osobitná pozornosť by sa mala venovať posilňovaniu vnútroštátnych a regionálnych výskumných a inovačných kapacít v poľnohospodárstve a podpore mnohostranných partnerstiev zameraných na dosiahnutie väčšieho a dlhodobého vplyvu, ako je napríklad iniciatíva Inovácia inteligentná z hľadiska rozvoja prostredníctvom výskumu v poľnohospodárstve (DeSIRA).
- d. **Pokračovať v strategickom prístupe k potravinovým krízam a podvýžive v rámci prepojenia medzi humanitárnou pomocou, rozvojom a mierom, a to spôsobom, ktorý predchádza konfliktom a zohľadňuje ich,** pretože neschopnosť obmedziť hlad vo svete sa úzko spája s nárastom konfliktov a násilia vo viacerých častiach sveta. EÚ a jej členské štáty sa nabádajú, aby zvýšili svoju podporu Globálnej siete proti potravinovým krízam s cieľom zlepšiť spoločné analýzy a koordinované reakcie a aby obnovili svoj záväzok voči agentúram OSN vrátane Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), Medzinárodného fondu pre rozvoj poľnohospodárstva (IFAD) a Svetového potravinového programu (WFP). Na účel lepšieho predchádzania hladomoru a riešenia štrukturálnych príčin potravinovej a výživovej neistoty navyše EÚ a jej členské štáty musia posilniť odolnosť najzraniteľnejších krajín v súlade s globálnou stratégiou EÚ. Rada okrem toho zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa uznali prepojenia medzi ozbrojenými konfliktmi, potravinovou neistotou a hrozbou hladomoru a aby sa EÚ a jej členské štáty zaviazali zlepšiť vykonávanie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2417. Rada navyše konštatuje potrebu podporovať súdržné a dobre koordinované humanitárne a rozvojové politiky a programy s cieľom riešiť problém potravinovej neistoty a podvýživy, zachrániť životy a budovať odolnosť.

e. **Posilniť prepojenie medzi malými poľnohospodármi a malými a strednými podnikmi a investovať konkrétne do vytvárania pracovných miest vo vidieckych oblastiach**, najmä pre mladých ľudí a ženy, s cieľom podporovať inkluzívny a udržateľný rast v poľnohospodárskych hodnotových reťazcoch vzhľadom na význam podpory regionálneho obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami z hľadiska zníženia extrémnej chudoby. Rada v tejto súvislosti zdôrazňuje dôležitosť iniciatívy Komisie zameranej na vytvorenie novej africko-európskej aliancie pre udržateľné investície a pracovné miesta, ako aj postupného rozširovania partnerstiev prostredníctvom vonkajšieho investičného plánu a trustového fondu pre Afriku, vrátane rozvoja odvetvia poľnohospodárstva, berúc pritom do úvahy záväzok EÚ a jej členských štátov riešiť základné príčiny neregulárnej migrácie a núteného vysídľovania. Takéto partnerstvá by sa mali byť prispôbiť konkrétnym potrebám malých poľnohospodárov a MSP a mali by sa v rámci nich dodržiavať zásady zodpovedného investovania do poľnohospodárstva a potravinových systémov a naďalej vykonávať Dobrovoľné usmernenia pre zodpovednú správu držby pôdy, rybolovu a lesov v kontexte národnej potravinovej bezpečnosti, ktoré schválil CFS. Rada okrem toho so záujmom očakáva odporúčania pracovnej skupiny Komisie pre africký vidiek na tému „posilnenie nášho partnerstva v potravinárstve a poľnohospodárstve“.

9. Rada s konštatuje, že v krajinách, ktoré Komisia v súvislosti s výživou považuje za prioritné, bude najneskôr v roku 2025 trpieť spomaleným rastom o 4,7 milióna detí menej. Ide o takmer dvojnásobok počtu 2 miliónov z minulého roku a znamená to chvályhodný pokrok v podpore partnerských krajín pri dosahovaní cieľa znížiť do roku 2025 počet prípadov spomaleného rastu najmenej o 7 miliónov. Radu však mimoriadne znepokojuje to, že súčasné tempo znižovania počtu prípadov spomaleného rastu stále nebude stačiť na splnenie celosvetových cieľov v tejto oblasti do roku 2025², čím sa ohrozí dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja. V tejto súvislosti Rada naliehavo vyzýva Komisiu, aby spoločne s členskými štátmi výrazne zintenzívnila úsilie zamerané na riešenie otázky podvýživy vo všetkých jej formách (spomalený rast, chradnutie, nedostatok mikroživín a nadváha).

² Prvým z cieľov Svetového zdravotníckeho zhromaždenia je „40 % zníženie celkového počtu detí na svete mladších ako päť rokov, ktoré trpia spomaleným rastom“. Znamená to celkové zníženie počtu detí trpiacich spomaleným rastom o približne 70 miliónov detí (zo 171 miliónov v roku 2010 na približne 103 miliónov v roku 2025).

10. Rada nabáda Komisiu, aby na celosvetovej úrovni naďalej zohrávala aktívnu úlohu pri udržaní potravinovej a výživovej bezpečnosti v centre pozornosti programu rozvojovej spolupráce EÚ. Rada zdôrazňuje, že EÚ a jej členské štáty môžu spoločne prispieť k zvýšeniu potravinovej a výživovej bezpečnosti prostredníctvom viacsektorového a mnohostranného prístupu, ktorý pojíma výživu v rôznych sektoroch, ako sú okrem iného poľnohospodárstvo, sociálna ochrana, zdravie, vzdelávanie, voda, sanitácia a hygiena. EÚ a jej členské štáty preto musia naďalej spolupracovať navzájom, a to aj formou ďalšej podpory spoločnej tvorby programov a spoločných rámcov pre výsledky na úrovni jednotlivých krajín, ako aj s partnermi, aby sa zlepšila súdržnosť a účinnosť rozvojovej spolupráce. Rada na tento účel tiež nabáda partnerské krajiny, aby v úzkej spolupráci so všetkými kľúčovými zainteresovanými stranami vypracovali a vykonávali vnútroštátne stratégie potravinovej a výživovej bezpečnosti.
11. Vzhľadom na pretrvávajúce a nové globálne výzvy Rada vyzýva Komisiu, aby navrhla revíziu politického rámca v oblasti potravinovej bezpečnosti z roku 2010 a politického rámca v oblasti výživy z roku 2013, plniac pritom svoje záväzky týkajúce sa výživy a uplatňujúc holistický prístup EÚ.
12. Bez toho, aby boli dotknuté prebiehajúce rokovania o VFR, Rada zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby Komisia, členské štáty a medzinárodné spoločenstvo vyčlenili dostatok zdrojov na účinné riešenie otázky potravinovej a výživovej bezpečnosti s cieľom dosiahnuť cieľ trvalo udržateľného rozvoja č. 2, a tým zvrátiť súčasný negatívny trend.
13. Rada vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v ďalšej dvojročnej správe o plnení záväzkov EÚ v oblasti potravinovej a výživovej bezpečnosti informovali osobitne o opatreniach nadväzujúcich na tieto závery Rady.